

Instrument “Łącząc Europę” - inwestycje w polski transport. Efekty i wyzwania

Warszawa, 1 grudnia 2021 r.

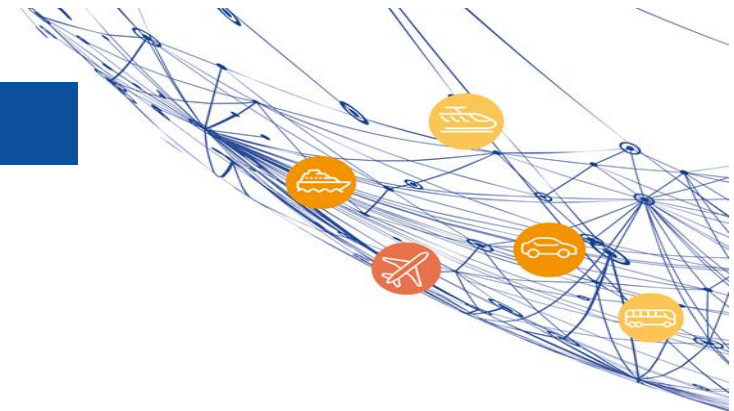
Rzeczpospolita
Polska

Finansowane przez
Unię Europejską

Plan prezentacji

- Ogólne dane o CEF
- Portfolio projektów CEF w Polsce
- Projekty a korytarze sieci bazowej TEN-T
- Stopień realizacji
- Problemy i wyzwania
- Przykładowe projekty CEF
- CEF 2021-2027

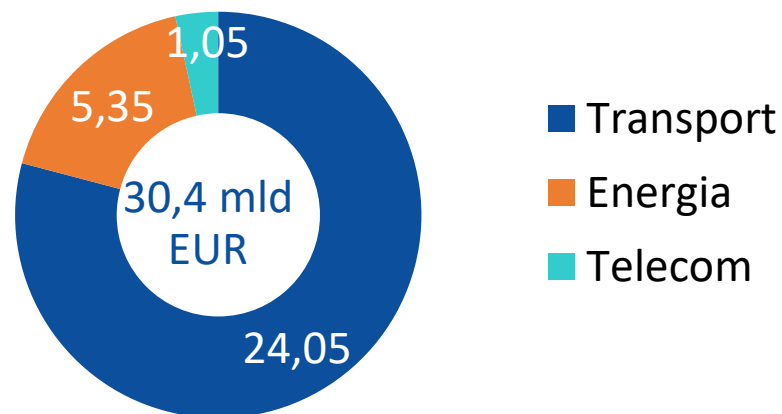
Instrument „Łącząc Europeę” - CEF

Ustanowiony
rozporządzeniem UE
nr 1316/2013 z 11.12.2013

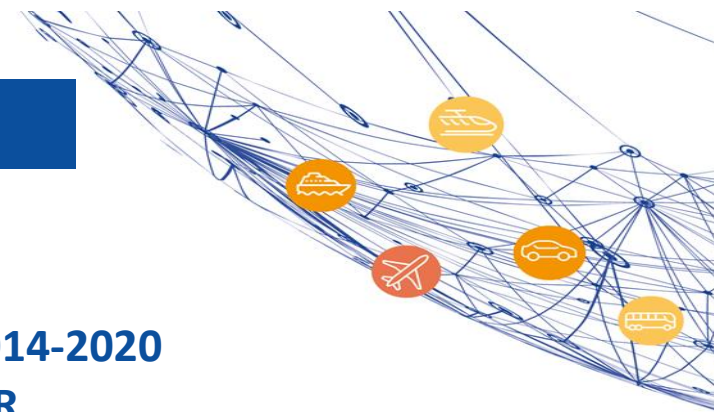
Został utworzony w celu
wsparcia rozwoju
transeuropejskiej sieci
(TEN):

- transportowej
- energetycznej
- telekomunikacyjnej

**Budżet na lata 2014-2020
w mld EUR**

Projekty realizowane w latach 2014-2023 (w uzasadnionych przypadkach do 2024)

CEF Transport

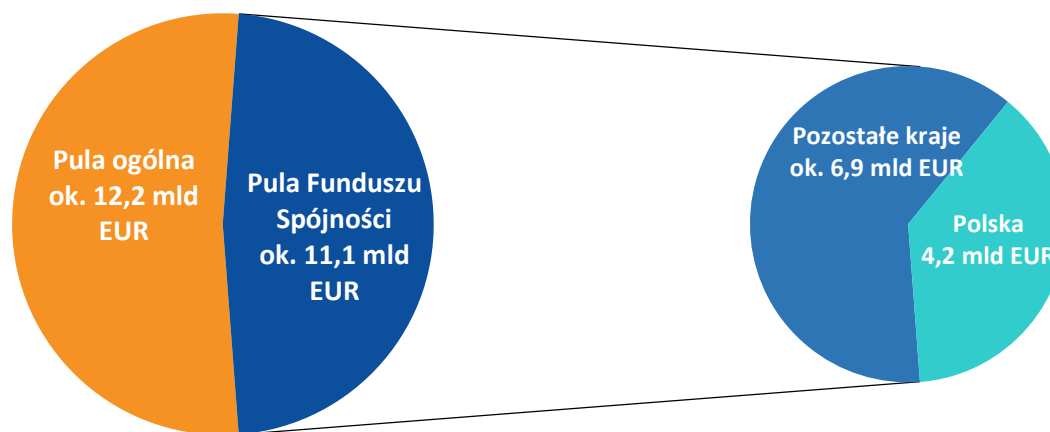
Pula ogólna:

- dofinansowanie 10-50% w zależności od priorytetu i rodzaju projektów
- brak przyporządkowania środków do państw

Pula kohezyjna:

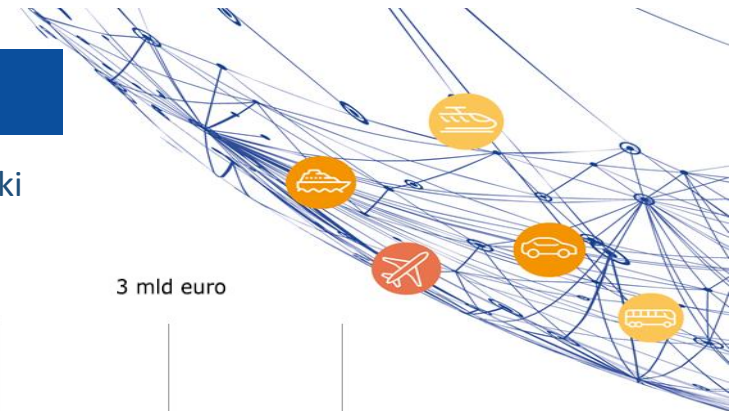
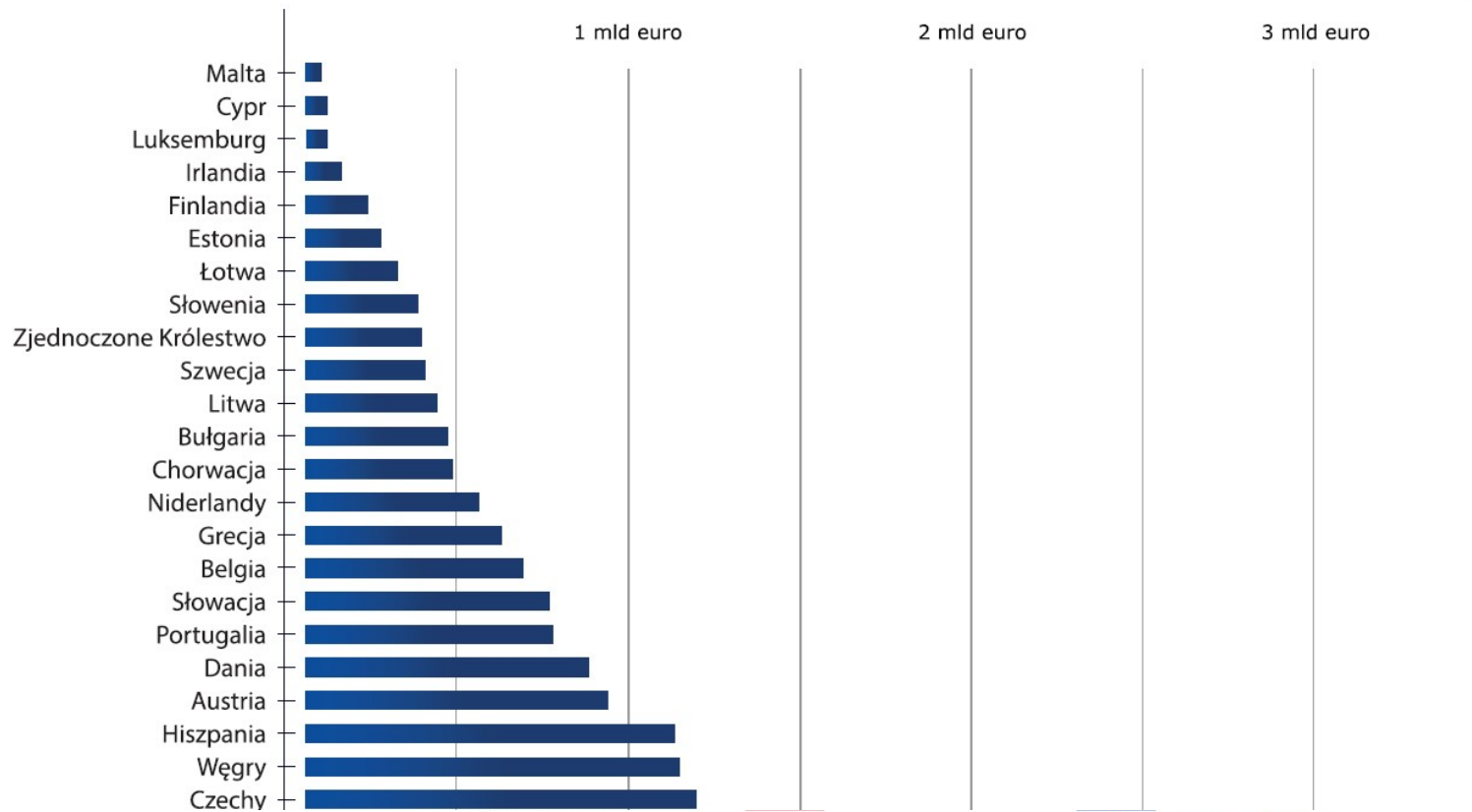
- środki z Funduszu Spójności
- dofinansowanie do 85%
- do końca 2016 r. środki rozdzielano wg kopert narodowych

Podział budżetu CEF na pulę ogólną i kohezyjną

CEF Transport w Polsce

Wg dostępnych danych z 2019 r. dla wszystkich krajów, na projekty z Polski przypadło ponad 18% przyznanego łącznie dofinansowania CEF

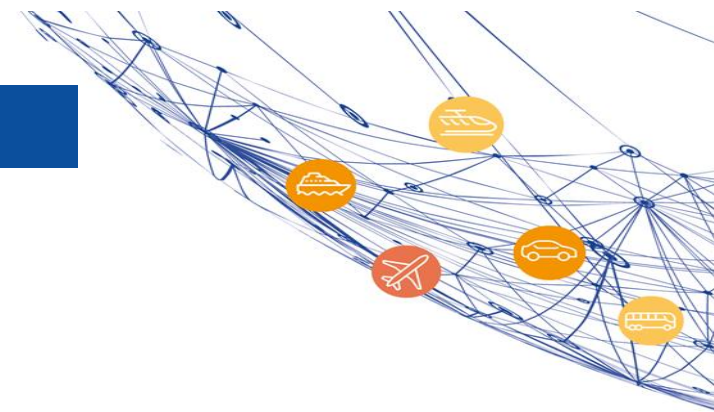
Rola Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

- Współpracujemy z KE w zakresie programowania i warunków konkursów
- Współpracujemy z CINEA przy monitorowaniu realizacji projektów i rozwiązywaniu powstałych problemów
- Przeprowadzamy preselekcję propozycji projektów do poszczególnych konkursów
- Zatwierdzamy wnioski aplikacyjne na poziomie Polski, wspieramy aplikantów w przygotowaniu wniosków
- Wspieramy beneficjentów w poprawnej realizacji projektów
- Jesteśmy punktem kontaktowym CEF w Polsce
- CUPT wspiera nas w naszych działaniach

CEF Transport w Polsce w pigułce

- **67 projektów** uzyskało dofinansowanie
- dofinansowanie UE wynosi nieco ponad **4,3 mld EUR**
- całkowita wartość projektów CEF wg umów o udzielenie dotacji (GA) - **6,1 mld EUR**
- całkowita rzeczywista wartość projektów po zawarciu kontraktów - **7,2 mld EUR**
- średni poziom dofinansowania z CEF to:
 - **72%** w stosunku do kosztów kwalifikowanych
 - **61%** w stosunku do rzeczywistych kosztów całkowitych

CEF Transport w Polsce

Pula kohezyjna

- głównie duże projekty inwestycyjne

Pula ogólna

- głównie projekty studyjne, pilotażowe i wielostronne

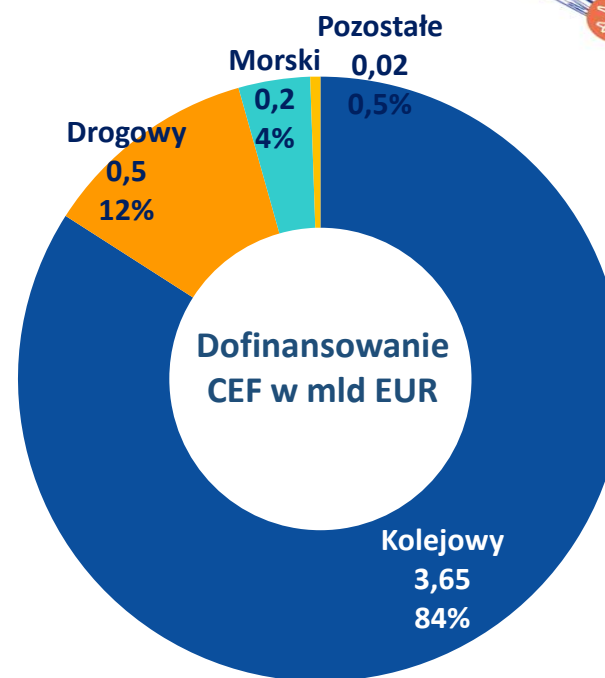
Pula kohezyjna
33 projekty
4,2 mld EUR

Pula ogólna
34 projekty
142 mln EUR

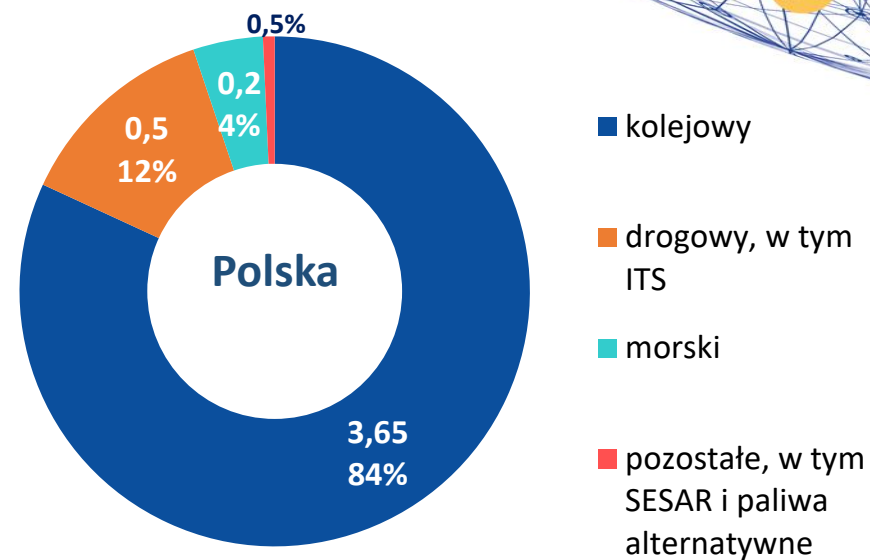
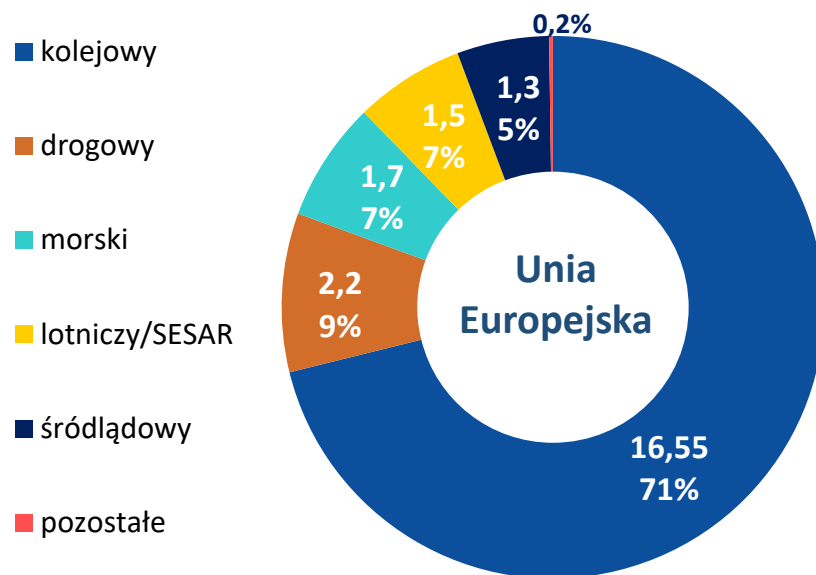
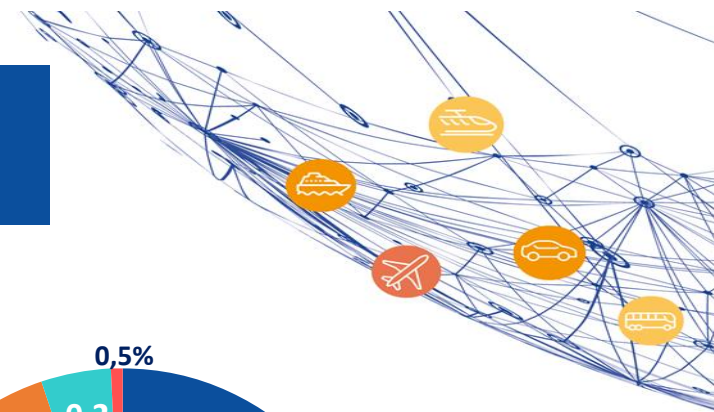

CEF Transport w Polsce

Podział na sektory

Przyznane środki w podziale na sektory w UE i w Polsce (mld EUR)

Korytarze sieci bazowej TEN-T w Polsce

Przez Polskę przebiegają dwa korytarze TEN-T:

- **Morze Bałtyckie – Morze Adriatyckie**
Polska realizuje **42 projekty** na tym korytarzu z dofinansowaniem CEF prawie **1,9 mld euro**

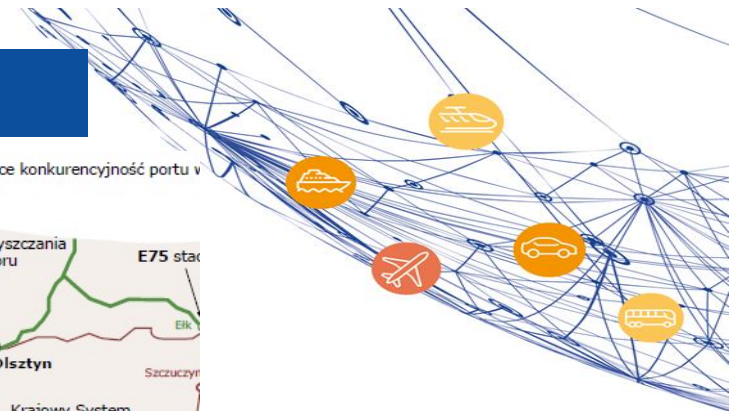
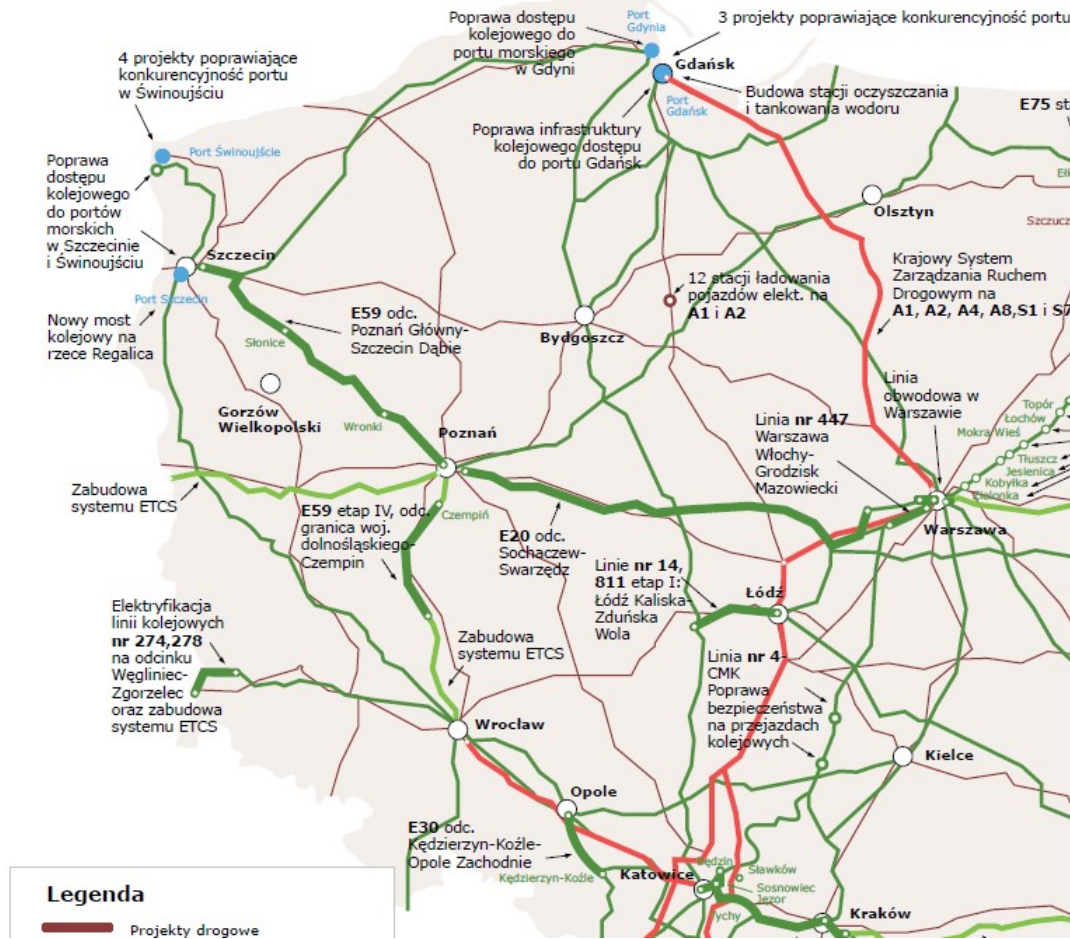
Koordinator: **Anne Elisabet Jensen**

- **Morze Północne – Morze Bałtyckie**
Polska realizuje **19 projektów** na tym korytarzu z dofinansowaniem CEF prawie **2,5 mld euro**

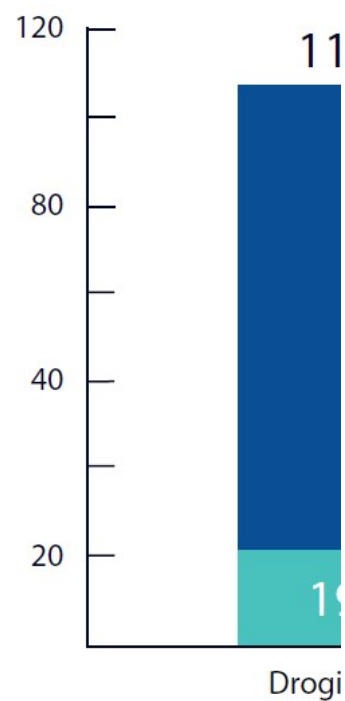
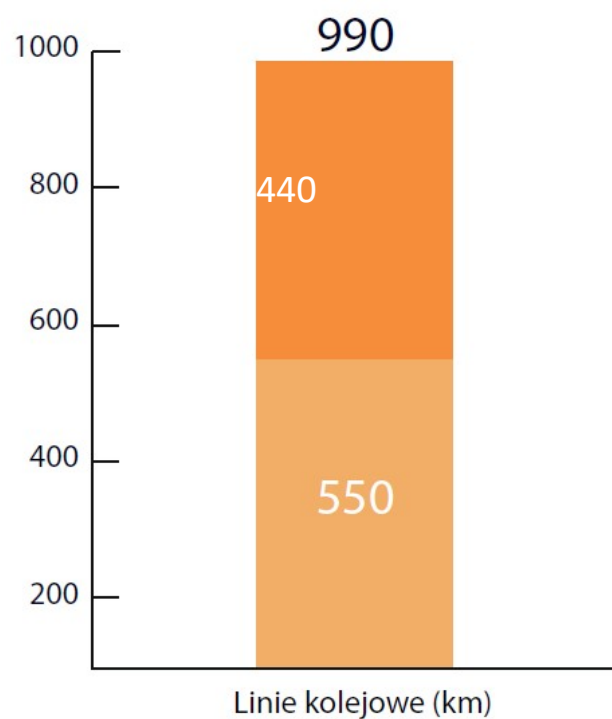
Koordinator: **Catherine Trautmann**

Projekty inwestycyjne CEF Transport w Polsce

CEF Transport w Polsce Stopień realizacji w ujęciu rzeczowym

Efektom realizacji projektów CEF będzie również rozwój systemów sterowania ruchem na:

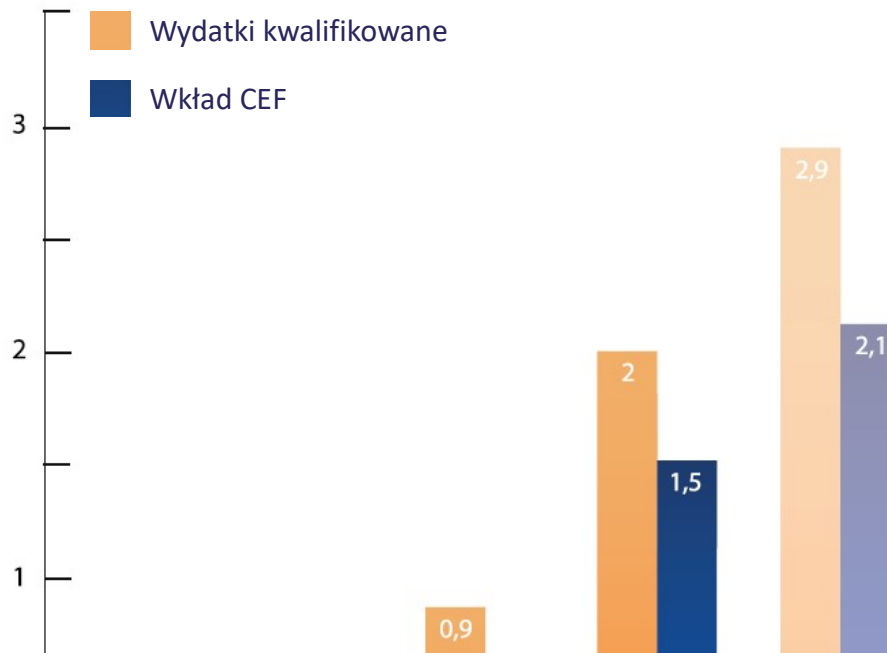
- prawie 1000 km linii kolejowych (ERTMS),
- 1100 km dróg (ITS),
- w ramach jednolitej przestrzeni powietrznej (SESAR)

CEF Transport w Polsce

Stopień realizacji w ujęciu finansowym

Kwota wydatków zatwierdzonych i planowanych do z
przez KE narastająco od 2017 do 2021 (mld €)

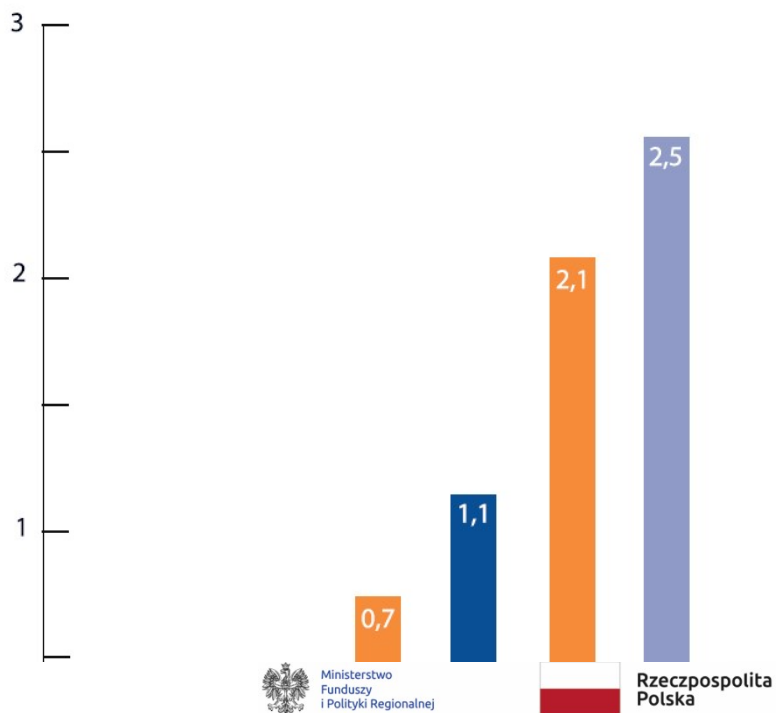
Polska posiada bardzo wysoki stopień kwalifikowalności ponoszonych wydatków - certyfikacja przez CINEA wydatków przedkładanych do refundacji wynosi powyżej **99%**.

Pokazuje to też rolę MFiPR i CUPT w weryfikacji wniosków oraz wspieraniu beneficjentów w realizacji projektów zgodnie z wymogami prawa unijnego i krajowego.

CEF Transport w Polsce Stopień realizacji w ujęciu finansowym

Kwota płatności, które wpłynęły lub planowane są do otrzymania na realizację polskich projektów narastająco od 2014 roku (mld euro)

Oprócz refundacji poniesionych wydatków, drugim rodzajem płatności dla beneficjentów są zaliczki na poczet przyszłych wydatków.

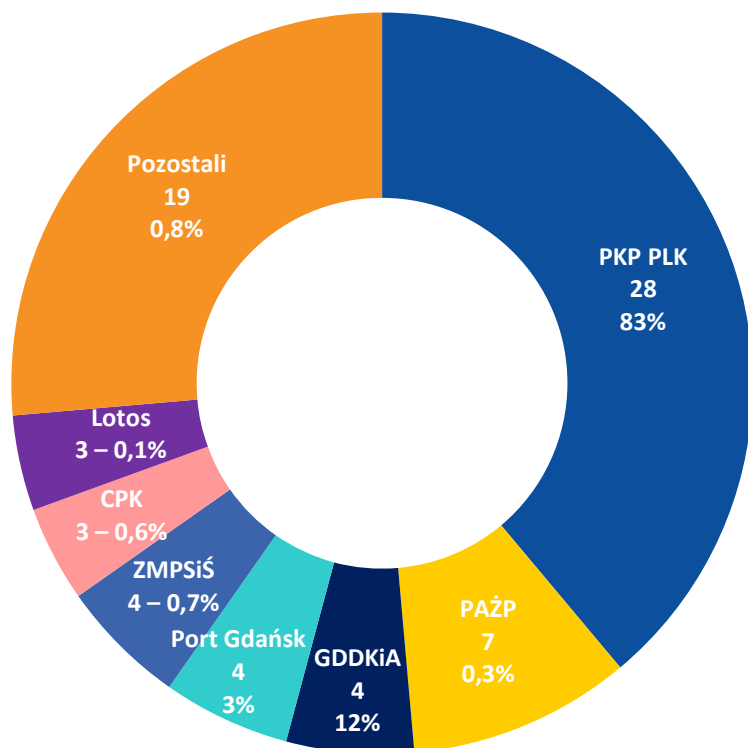
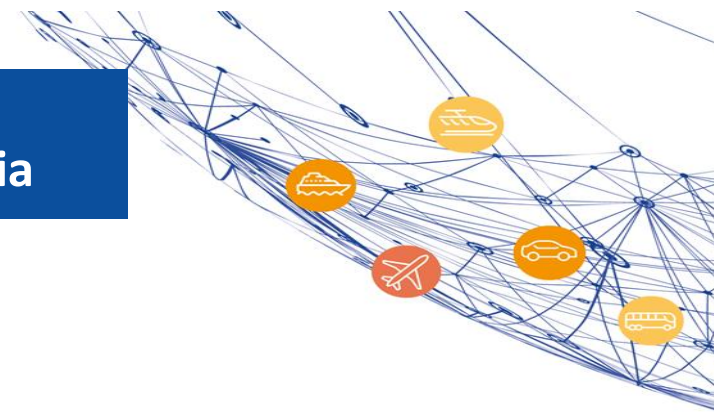
Na koniec 2021 suma otrzymanych zaliczek i refundacji wyniesie prawie 60% dofinansowania CEF dla Polski.

Finansowane przez
Unię Europejską

CEF Transport w Polsce

Beneficjenci – liczba projektów i % dofinansowania

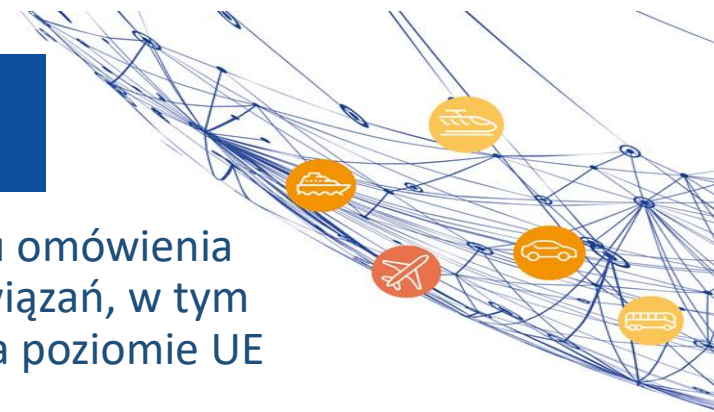
26 beneficjentów
CEF 2014-2020

CEF Transport w Polsce Problemy i wyzwania

- Wykorzystanie oszczędności wygenerowanych w projektach w skutek różnic kursowych lub rozstrzygnięcia przetargów na kwoty niższe niż planowane
- Opóźnienia w realizacji projektów skutkujące koniecznością aneksowania GA wynikają najczęściej z:
 - niedoskonałości dokumentacji projektowych stwierdzone podczas robót
 - przedłużających się procedur przetargowych
 - przedłużającego się pozyskiwania decyzji administracyjnych
 - przeciągających się uzgodnień z podmiotami powiązаныmi z inwestycją

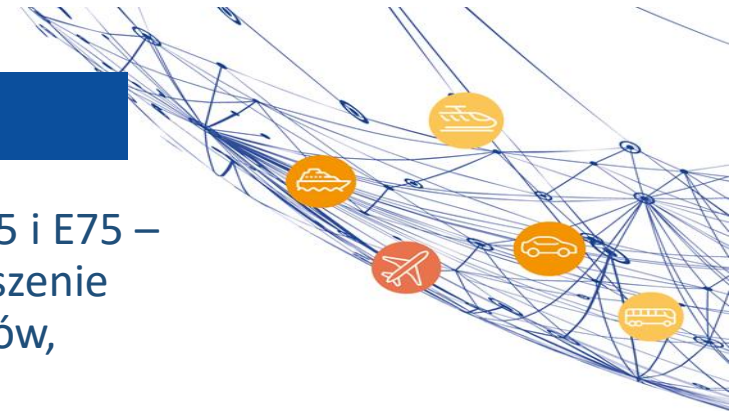
CEF Transport w Polsce Problemy i wyzwania - środki zaradcze

- Organizowanie spotkań cyklicznych z KE i CINEA w celu omówienia bieżących zagadnień i poszukiwania optymalnych rozwiązań, w tym inicjowanie usprawnień w systemie zarządzania CEF na poziomie UE
- Wsparcie merytoryczne beneficjentów w kontaktach z KE i CINEA, pośredniczenie w kwestiach problematycznych
- Konsultacje z instytucjami administracji publicznej oraz podmiotami branżowymi, zaangażowanymi w proces realizacji i finansowania inwestycji transportowych, w tym m.in. z MI, MF, MAP, MRiT, UTK, PKP Energetyka S.A.
- Bieżące monitorowanie projektów poprzez m.in.:
 - przeprowadzanie spotkań z beneficjentami i wizyt monitorujących na miejscu realizacji projektów
 - sprawozdawczość, kontakty robocze

Projekty kolejowe - podsumowanie

- Modernizacja korytarzy kolejowych E20, E30, E59, E65 i E75 – przystosowanie do wymagań sieci TEN-T, m.in. zwiększenie dopuszczalnej prędkości, nacisku osi, długości pociągów, wzrost przepustowości
- Poprawa dostępu kolejowego do portów morskich w Gdańsku, Gdyni, Szczecinie i Świnoujściu
- Poprawa ruchu regionalnego w węzłach miejskich Warszawa i Kraków
- Zabudowa Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym (ERTMS) na prawie 1000 km linii kolejowych
- Elektryfikacja linii Węgrzyniec – Zgorzelec przy granicy z Niemcami
- Modernizacja akustyczna wagonów towarowych
- 12 projektów studyjnych, w tym 3 w ramach programu kolejowego CPK

Projekty kolejowe – dostęp do portów

Zmodernizowana stacja
Gdańsk Port Północny

Prace na bocznicy w Świnoujściu

Projekty kolejowe – magistrale E20 i E75

Pociągi na stacji Konin na linii E20

Nowy most na Bugu na Rail Baltice

Projekty kolejowe w aglomeracjach

Budowa nowego mostu w Krakowie

Nowy przystanek Warszawa Powązki

Projekty drogowe

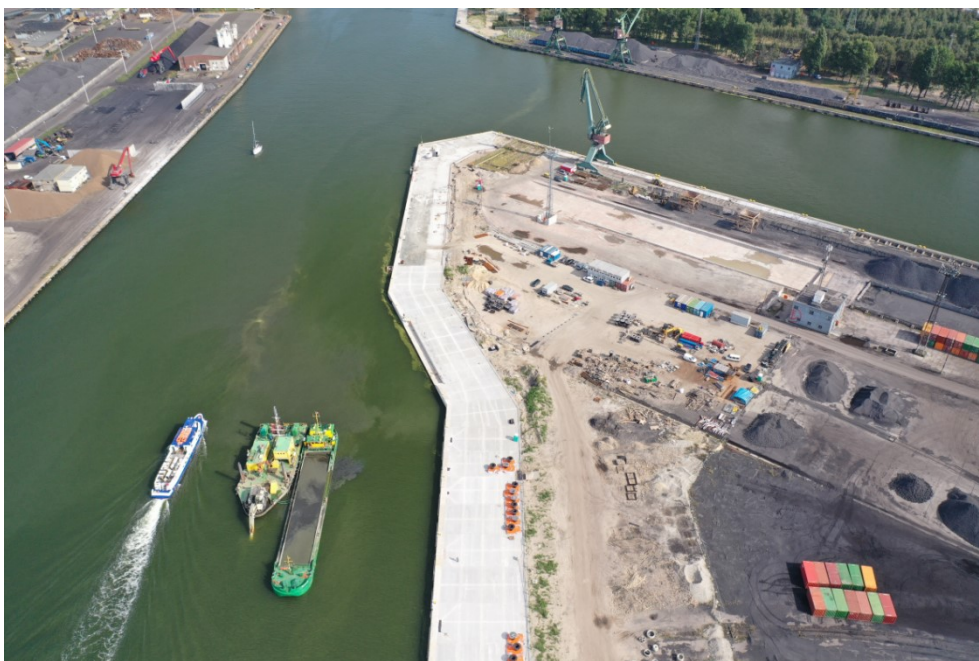

Obwodnica Suwałk – jeden z gotowych fragmentów drogi ekspresowej S61 „Via Baltica”

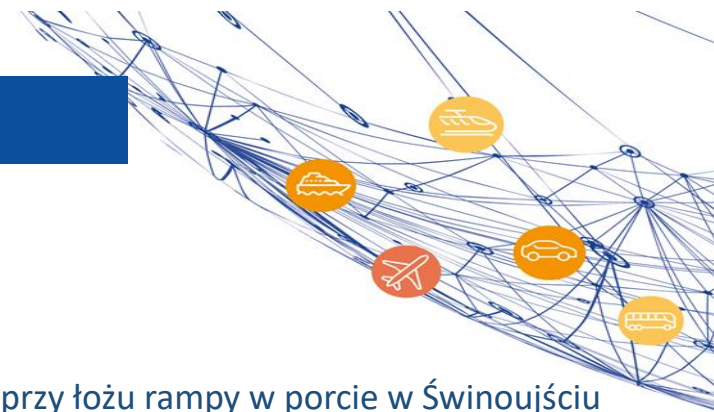
Gotowy budynek Centrum Zarządzania Ruchem

Projekty morskie

Prace przy dworcu drzewnym w ramach modernizacji toru wodnego i nabrzeży w porcie w Gdańsku

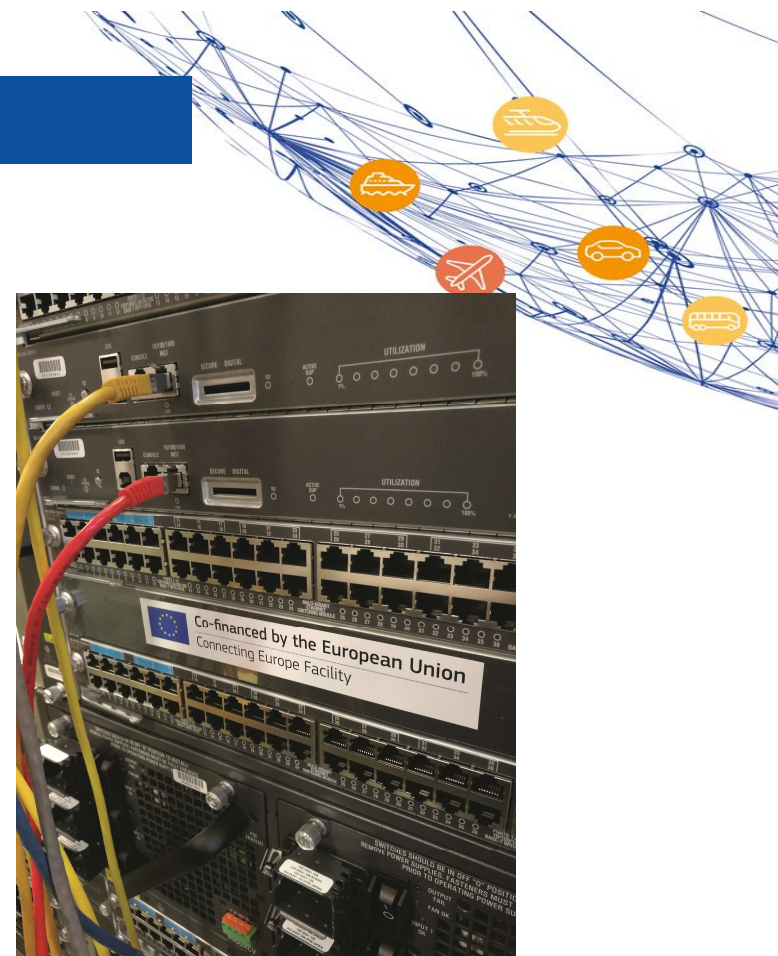
Prace przy łożu rampy w porcie w Świnoujściu

Projekty SESAR

Stanowiska kontrolerów ruchu lotniczego

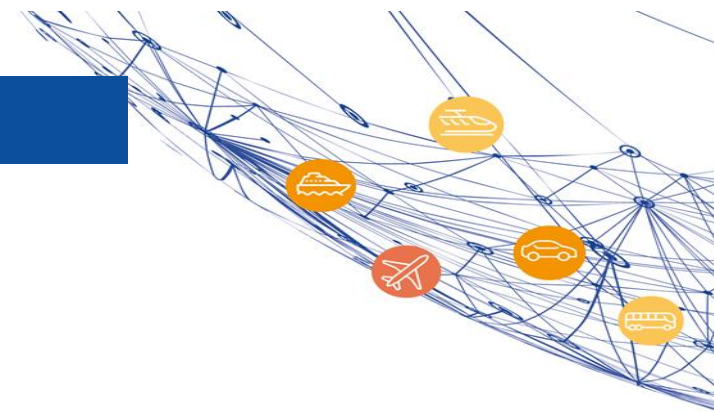

Zdjęcie z serwerowni PAŻP

Projekty z obszaru paliw alternatywnych

Stacja ładowania pojazdów elektrycznych

Projekt stacji oczyszczania i tankowania wodoru

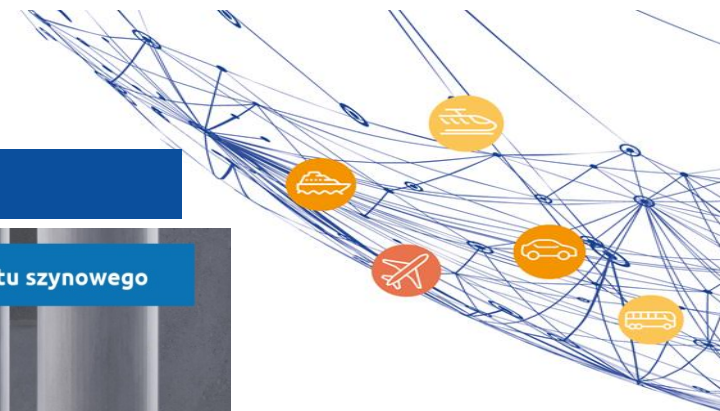
Połączenie transportu śródlądowego z morskim

Wizualizacja nowego mostu na Regalicy w Szczecinie

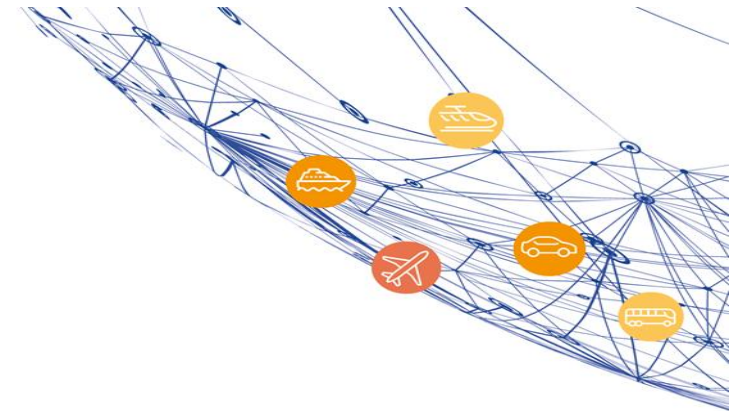

Projekty miejskie

Wizualizacja premetra w Krakowie

CEF 2021-2027

CEF 2021-2027 - sektory i priorytety

CEF 2021-2027 stanowi kontynuację działań z perspektywy 2014-2020, jego główny cel to **budowa, rozwój, modernizacja i ukończenie sieci TEN** w sektorach:

- transportu
- energii
- technologii cyfrowych

Priorytety wsparcia w sektorze transportu:

- działania dotyczące wydajnych, wzajemnie połączonych, interoperacyjnych i multimodalnych sieci na potrzeby rozwoju infrastruktury kolejowej, drogowej, morskiej i infrastruktury śródlądowych dróg wodnych
- działania związane z inteligentną, interoperacyjną, zrównoważoną, multimodalną, sprzyjającą włączeniu społecznemu, dostępną, bezpieczną i chronioną mobilnością
- działania polegające na dostosowaniu sieci TEN-T do podwójnego cywilno-wojskowego zastosowania (dual use) w ramach mobilności wojskowej (Military Mobility)

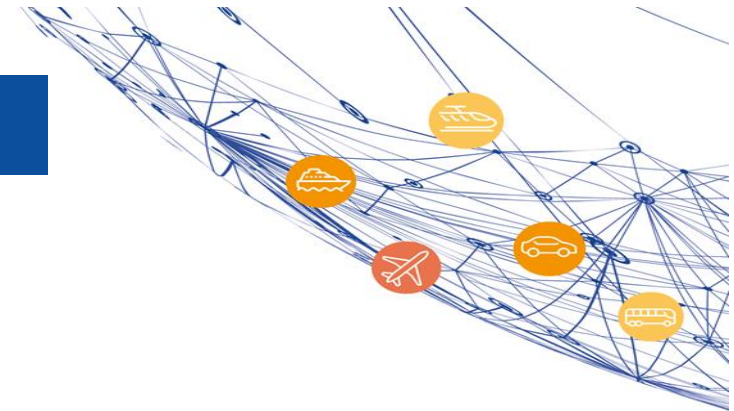
CEF 2021-2027 - budżet

Ogólny budżet CEF 2021-2027 wynosi **33,7 mld euro**, w tym:

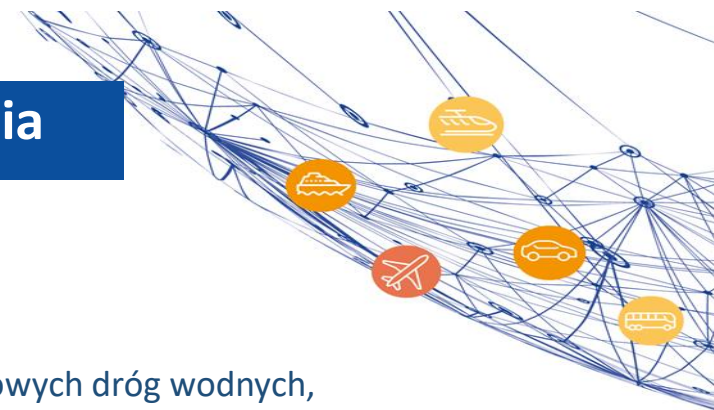
- transport - **25,8 mld euro**
- energia - **5,8 mld euro**
- technologie cyfrowe - **2,1 mld euro**

W sektorze transportu budżet dzieli się na:

- **12,830 mld euro** w ramach **puli ogólnej** przeznaczonej dla wszystkich krajów UE
- **11,286 mld euro** w ramach **puli kohezyjnej** (środki przeniesione z Funduszu Spójności) przeznaczonej dla krajów kohezyjnych (w tym dla Polski)
- **1,691 mld euro** w ramach **mobilności wojskowej** (Military Mobility)

CEF 2021-2027 - maksymalne poziomy wsparcia

W puli ogólnej:

- dla studiów 50%
- dla robót 30% lub 50% w ramach połączeń transgranicznych, śródlądowych dróg wodnych, interoperacyjności kolei, systemów aplikacji telematycznych, nowych technologii i innowacji, poprawy infrastruktury pod kątem bezpieczeństwa, działań dostosowujących infrastrukturę transportową do celów kontroli granic zewnętrznych UE
- w odniesieniu do działań polegających na dokończeniu brakujących transgranicznych połączeń kolejowych pomiędzy państwami kwalifikującymi się do Funduszu Spójności zastosowanie mają maksymalne stawki obowiązujące w ramach puli kohezyjnej

W puli kohezyjnej:

- dla studiów i robót 85%

W ramach Mobilności Wojskowej: 50%

CEF 2021-2027 - pierwszy konkurs CEF Transport

Budżet konkursu wynosi 7,05 mld EUR

Poniższa tabela nie uwzględnia dodatkowych środków przeznaczonych na infrastrukturę dla paliw alternatywnych w latach 2022-2023

w mln EUR

Priorytet		Pula ogólna	Pula kohezyjna	
Działania dotyczące wydajnych, wzajemnie połączonych, interoperacyjnych i multimodalnych sieci	Projekty na sieci bazowej	1 620	2 000	
	Projekty na sieci kompleksowej	250	350	
	Ogółem	1 870	2 350	
Działania związane z inteligentną, interoperacyjną, zrównoważoną, multimodalną, sprzyjającą włączeniu społecznemu, dostępną, bezpieczną i chronioną mobilnością	Inteligentna i interoperacyjna mobilność	400	150	
	Zrównoważona i intermodalna mobilność	Paliwa alternatywne	400	125
		Pozostałe	100	25
	Bezpieczna i chroniona mobilność	100	150	
	Ogółem	1 000	450	
Mobilność Wojskowa (Military Mobility)		330		
Ogółem		6 000		

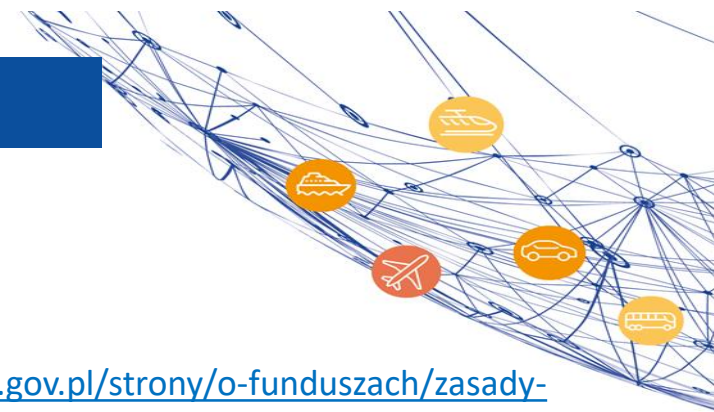

CEF 2021-2027 - harmonogram konkursu

- **16 września 2021** - KE wraz z CINEA ogłosiły nabór wniosków o dofinansowanie
 - **11 października 2021** - termin na składanie propozycji projektów do MFiPR w ramach preselekcji
- Etap preselekcji został zakończony, konkurs cieszy się **bardzo dużym zainteresowaniem**.
Do MFiPR wpłynęło ok. **100 propozycji projektów** w ramach prawie wszystkich obszarów wsparcia.
Wnioskodawcy otrzymali **opinię resortu** w zakresie kwalifikowalności, rekomendację aplikowania do konkretnej puli środków, a także **bieżące wsparcie** w przygotowaniu dokumentacji konkursowej.
- **1 grudnia 2021** - kompletny wniosek o dofinansowanie należy złożyć do DPI w MFiPR w celu uzyskania akceptacji państwa członkowskiego. Wnioskodawca wraz z wnioskiem składa podpisane **oświadczenie w zakresie poddania się działaniom monitorującym** w odniesieniu do składanego projektu – formularz jest dostępny na stronie www.cef.gov.pl
 - **19 stycznia 2022 godz. 17.00** - upływa ostateczny termin składania wniosków do KE
 - **styczeń - maj 2022** - weryfikacja wniosków przez KE
 - **czerwiec 2022** - decyzja KE nt. wyboru projektów do dofinansowania
 - **wrzesień/październik 2022** - zawieranie z CINEA umowy o udzielenie dotacji dla wybranych projektów
 - **od października 2022** - zawieranie umów o dofinansowanie/ o współpracy na poziomie krajowym

CEF 2021-2027 - materiały i dokumenty

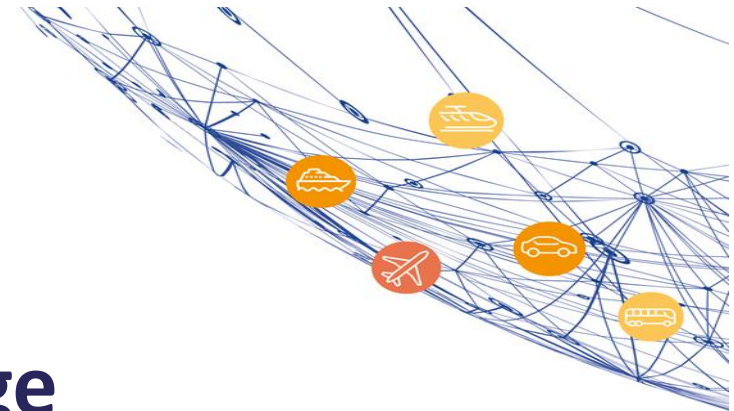

➤ Strona dedykowana CEF Transport:

- <https://www.cef.gov.pl>
- konkurs CEF Transport 2021: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/zasady-dzialania-funduszy/program-laczac-europe/cef-2021-2027/nabory-wnioskow/>
- UE: https://cinea.ec.europa.eu/connecting-europe-facility/transport-infrastructure_pl
- konkurs CEF Transport 2021, strona UE: https://cinea.ec.europa.eu/calls-proposals/2021-cef-transport-call-proposals_en

➤ Rozporządzenie CEF 2021-2027: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32021R1153>

➤ Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie finansowania instrumentu „Łącząc Europę - sektor transport i przyjęcia programu prac na lata 2021-2027: <https://ec.europa.eu/transport/sites/default/files/c20215763-cef-financing-annex.pdf>

Dziękuję za uwagę

Jarosław Orliński

Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych

